

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Постановка проблеми та її актуальність. Фінальним етапом судового провадження, який розпочинається після вступу рішення в законну силу та вчинення зацікавленими особами певного комплексу дій з пред'явлення виконавчих документів до примусового виконання, прийнято вважати виконання судового рішення. Саме по собі винесення законного, обґрунтованого рішення судом, за умови, що воно не буде виконане, по суті, не становить жодної цінності для особи, прав якої воно стосується, що має наслідком зниження довіри учасників правовідносин до авторитету судової гілки влади та правової системи держави загалом, проблеми з виконанням рішень судів у нашій державі набули багатогранного виміру.

Можна виокремити певні фундаментальні фактори, серед яких основними є низька ефективність діяльності органів Державної виконавчої служби, надмірне навантаження на виконавців, прояви корупції, окремо слід наголосити на існуванні прогалин, неузгодженостей у законодавстві, які створюють серйозні перепони для швидкого виконання рішень суду. Додатково варто зазначити, що до ускладнення ситуації призводить відсутність взаємодії між органами, залученими до процедури примусового виконання, відсутність у виконавців повного доступу до відомостей про боржників (зокрема до державних реєстрів), не створено і дієвих способів контролю, моніторингу за виконанням рішень суду.

Дуже важливу роль відіграє соціально-економічна складова проблеми виконання рішень судів, яка полягає у тому, що переважна більшість боржників, причому як фізичних осіб, так і юридичних, через незадовільний майновий стан не спроможні виконувати судові рішення, і навіть при здійсненні заходів з примусового виконання, зокрема арешту майна боржника, чи накладення арешту на його банківські рахунки, виконання рішень не забезпечується. Можна також констатувати, що в Україні не задовільний рівень правосвідомості суспільства, низький рівень довіри до судів, що теж сприяє тому, що громадяни часто відмовляються виконувати судові рішення.

Усунення цих факторів має надважливе значення для створення інституційно дієвого механізму виконання рішень судів у нашій державі. Покращенню ситуації сприятимуть установлення посиленого контролю за діяльністю виконавців, усунення законодавчих прогалин у профільних нормативно-правових актах, цифровізація виконавчого провадження, перейняття досвіду держав – членів Європейського Союзу в означеній сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням питань, дотичних до визначення способів удосконалення процедур з примусового виконання судових рішень, займалися такі вчені: С. Фурса, М. Шупеня, С. Щербак, С. Якимчук, Л. Крупнова, Н. Литвин, О. Селіванов, О. Юнін.

Метою статті є висвітлення, всебічний аналіз чинників, що впливають на ефективність виконавчого провадження, пошук шляхів удосконалення виконавчого провадження в результаті визначення ключових проблем при здійсненні виконавчого процесу, які об'єктивно гальмують виконання судових рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підпункт 2.1 п. 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 26 червня 2013 року № 5-рп/2013 містить тезу про те, що виконання судового рішення є невід'ємною складовою права кожного на судовий захист і охоплює, зокрема, законодавчо визначений комплекс дій, спрямованих на захист і відновлення порушених

прав, свобод, законних інтересів фізичних та юридичних осіб, суспільства, держави; невиконання судового рішення загрожує сутності права на справедливий розгляд судом [1].

Надважливою складовою забезпечення принципу верховенства права, ефективної діяльності органів системи правосуддя є всебічний аналіз чинників, що зумовлюють ефективність виконавчого провадження. Серед ключових факторів, що впливають на ефективність виконавчого провадження, представники наукової спільноти виокремлюють, зокрема, технологічні, правотворчі, а також організаційні.

До прикладу, Е. Казарян відзначає, що ефективне виконання судових рішень можливе при ретельному дослідженні питання правових засобів забезпечення та захисту прав людини [4].

Р. Сулейманова, досліджуючи виконання судових доручень іноземних судів, висувала, що взаємодія між судовими системами різних держав стикається з низкою проблем, серед яких – відмінності в правовому регулюванні та відсутність узгоджених процедур, що породжує потребу в уніфікації правових норм для підвищення ефективності міжнародної співпраці у сфері виконання судових рішень [9]. Також Р. Сулейманова досліджувала роль штучного інтелекту в судовому процесі, нею підкреслено, що цифровізація та автоматизація виконання рішень може суттєво скоротити строки виконання судових рішень [12].

Принцип незмінюваності суддів впливає на стабільність, прогнозованість судових рішень, що своєю чергою слугує передумовою для їх правильного, своєчасного виконання і у цьому ключі до речним є ретроспективне дослідження історичних віх його генези.

На важливості ефективного судового контролю та належної імплементації судових рішень для забезпечення верховенства права було наголошено Ю. Хоббі при дослідженні питання реформування методів боротьби з організованою злочинністю [11].

Л. Крупнова, Н. Литвин, проаналізувавши нормативно-правові акти, що стосуються реформування системи органів юстиції та судочинства, виокремили чинники, що впливають на ефективність виконавчого провадження та його окремих процедур, зокрема: неефективність державного управління та непрофесійність влади; недосконалість методів і форм забезпечення виконання судових рішень і рішень інших органів; корумпованість влади; неможливість проведення виконавчих дій у населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, а також територіях, розташованих на лінії зіткнення; нерозвиненість механізмів міжнародного співробітництва у сфері виконання судових рішень та рішень інших органів [13].

О. Юнін досліджував адміністративно-правовий механізм забезпечення примусового виконання судових рішень і рішень інших органів та звернув увагу на необхідність підвищення відповідальності державних виконавців та вдосконалення механізмів контролю за їхньою діяльністю [10].

Міжнародні стандарти виконання судових рішень і механізмів їх імплементацію досліджував О. Селіванов, який звернув увагу на важливості адаптації українського законодавства до європейських норм і практик, що сприятиме підвищенню ефективності виконання рішень судів [8].

У контексті досліджуваного питання не можна оминати увагою таку складову функціонування системи судоустрою, як правова регламентація електронного судочинства, оскільки використання цифрових засобів потенційно сприятиме швидшому виконанню рішень судів, нівелює потенційні корупційгенні чинники, сприятиме прозорості діяльності уповноважених суб'єктів, які здійснюють судочинство.

Суттєвим чинником, що впливає на швидкість виконання рішень у нинішніх умовах, стало повномасштабне вторгнення російської федерації, оскільки активні бойові дії створюють непереборні перешкоди при виконанні судових рішень на території адміністративно-територіальних одиниць, які не підконтрольні органам влади України, виконавчі дії там проводити неможливо, до того ж у результаті бойових дій сильних руйнувань продовжує зазнавати матеріально-технічна база органів примусового виконання.

Перелічені автори висвітлюють ключові фактори, що впливають на ефективність виконавчого провадження, втім, додаткової уваги потребують, зокрема, питання налагодження конструктивної взаємодії між державними та приватними виконавцями, пошук шляхів оптимального поєднання державних і приватних форм виконання судових рішень, недостатньо висвітленим у науковій лі-

тературі є питання імплементації у процесуальну діяльність з примусового виконання цифрових технологій.

Актуальним залишається питання посилення відповідальності боржників за умисне ухилення від виконання судових рішень і пошук способів заохочення до самостійного виконання, ретельне дослідження окреслених чинників сприятиме виробленню нових стратегій у підвищенні ефективності виконавчого провадження.

Конституція України закріплює основні принципи правосуддя, зокрема, право кожного на захист своїх прав через ефективне й справедливе судові рішення. Відповідно до ст. 8 Конституції України міжнародні договори, ратифіковані Україною, мають вищу юридичну силу, а їх виконання є обов'язковим [1].

Нормативно-правова база, що забезпечує правову регламентацію здійснення діяльності з примусового виконання судових рішень, є правовим каркасом для функціонування процесуальних механізмів виконання, цей процес формує уявлення довіри громадян до державних інститутів, які здійснюють правосуддя. У силу положень ст. 8 Основного Закону в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України (ст. 9). Наша держава є підписантом численних міжнародних правових актів, зокрема Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція).

Стаття 46 Конвенції «Обов'язкова сила рішень та їх виконання» передбачає, що високі договірні сторони зобов'язуються виконувати остаточні рішення Суду в будь-яких справах, у яких вони є сторонами, а остаточне рішення Суду передається Комітету Міністрів, який здійснює нагляд за його виконанням [5]. Забезпечення практичної реалізації положень Конвенції можливе через створення державою дієвих структур примусового виконання, передумовою чого є створення досконалої нормативної бази.

Зasadничим нормативним актом, що встановлює порядок виконання судових рішень на території України, є Закон «Про виконавче провадження». Цей Закон запровадив інститут приватних виконавців, що є одним із перспективних напрямів розвитку виконавчого провадження, правовий статус та організація діяльності приватних виконавців встановлюється Законом України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів».

Метою прийняття Закону України «Про виконавче провадження» було підвищення ефективності діяльності органів і осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів та забезпечення належної реалізації завершальної стадії судового розгляду – примусового виконання рішень. Законом було визначено принципи виконавчого провадження, що спрямовані на забезпечення захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб; розширено перелік рішень, що підлягають примусовому виконанню; передбачено формування відкритого Єдиного реєстру боржників; запроваджено автоматизацію процедур виконання рішень шляхом електронної реєстрації документів, повного фіксування процесуальних рішень і виконавчих дій у автоматизованій системі, порядок функціонування, надання інформації та умови доступу до якої визначаються Міністерством юстиції України; оптимізовано строки проведення виконавчих дій; передбачено посилення відповідальності боржника у виконавчому провадженні, істотне підвищення розмірів штрафів, що накладаються виконавцем; модернізовано механізм адміністрування авансового внеску та виконавчого збору; запроваджено можливість реалізації арештованого майна шляхом його продажу на електронних торгах із урахуванням обмежень, установлених законом; удосконалено систему відрахувань із заробітної плати та інших доходів боржника, процедури виконання рішення про вселення стягувача, поновлення на роботі, порядок виконання рішень, за якими боржник зобов'язаний вчинити певні дії або утриматися від їх вчинення, про режим зберігання майна, на яке накладено арешт, визначення вартості майна боржника, оцінки майна боржника тощо [6].

Також Цивільний процесуальний кодекс України містить положення про те, що виконання судових рішень є невід'ємною складовою судового процесу, і воно здійснюється в порядку, визначеному законодавством [14].

Ключовою інституцією, відповідальною за здійснення примусового виконання судових рішень, є Державна виконавча служба України, яка забезпечує виконання рішень судів, інших органів і

посадових осіб, а також постанов судів, що мають обов'язковий характер. Державна виконавча служба України здійснює організацію примусового виконання судових рішень, посадові особи якої вчиняють виконавчі дії (наприклад, накладають арешт на майно, банківські рахунки, організовують аукціони для реалізації майна боржника, яке перебуває під арештом тощо), водночас слід наголосити на тому, що забезпечення належного рівня координації у функціонуванні органів Державної виконавчої служби України має суттєве значення під час виконавчого процесу.

Також одним із базових нормативно-правових актів, що визначає правове регулювання діяльності як державних, так і приватних виконавців, є Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» [2].

У контексті досліджуваної проблеми слід також відзначити те, що поява у структурі органів які здійснюють примусове виконання інституту приватних виконавців, що з'явився у нашій державі в ході проведення судової реформи, теж відіграє суттєву роль. У своїй діяльності приватні виконавці використовують ті самі норми, що й державні виконавці, водночас вони є відокремленими суб'єктами. Поява цього інституту сприяє розвантаженню органів державної виконавчої служби, що своєю чергою дає змогу виконати більше судових рішень.

На підвищення ефективності виконання рішень судів впливає цілий ряд факторів, зокрема інституційна складова організації діяльності системи органів, що здійснюють заходи з примусового виконання, оскільки чітко регламентований порядок їх роботи об'єктивно впливає на оперативність виконання.

А. Тимчишин наголошував на тому, що важливим чинником забезпечення ефективного правосуддя є принцип незмінності суддів, який гарантує їхню незалежність і зміцнює довіру до судової системи. Це сприяє тому, що судові рішення ухвалюються виключно на підставі закону та внутрішнього переконання судді, без стороннього впливу, наслідком чого є те, що громадяни та виконавчі органи сприймають такі рішення як обов'язкові та неупереджені, що відповідно підвищує рівень їх виконання [3].

Висновки. З наведеного основного матеріалу дослідження висновуємо, що для підвищення ефективності примусового виконання рішень судів необхідно знайти комплексні підходи до подолання ряду критичних проблем, що деструктивно відбиваються на функціонуванні інституцій, які здійснюють таке виконання.

Маркером доволі низьких показників діяльності суб'єктів, які здійснюють примусове виконання, є великий обсяг невиконаних рішень. Причиною цього є ряд факторів, серед яких, на нашу думку, слід виокремити надмірну бюрократизацію виконавчого процесу, відсутність у виконавців достатніх засобів отримання відомостей про активи боржників, незадовільний стан матеріально-технічної бази інституцій, що дотичні до виконавчого процесу, відсутність у сторін належних можливостей для контролю діяльності виконавців, прояви корупції тощо.

Ключем до подолання вказаних хронічних явищ є реалізація комплексу заходів, які сприятимуть покращенню ситуації з виконанням рішень судів, серед яких пріоритетними мають бути: усунення прогалин у нормативному регулюванні з урахуванням зарубіжного досвіду, автоматизація процесу отримання виконавцями відомостей про майно боржників через інтеграцію Єдиного реєстру боржників з іншими державними інформаційними системами, застосування більш жорстких заходів відповідальності до боржників, які ухиляються від виконання судових рішень, зокрема кримінальної, та інших.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution> (дата звернення: 05.05.2025).
2. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text> (дата звернення: 05.05.2025).
3. Тимчишин А. М. Історичні передумови та еволюція принципу незмінності суддів. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 2. С. 805–809. URL: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.02.133> (дата звернення: 01.05.2025).

4. Казарян Е. Особливості обставини вчинення умисного вбивства з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості. *Правові засоби забезпечення та захисту прав людини: вітчизняний та зарубіжний досвід: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. науковців, молодих вчених та правників (Київ, 18 трав. 2023 р.)*. Київ, 2023. С. 163–165. URL: <https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/konferents-ya-18.05.2023.pdf#page=163> (дата звернення: 24.04.2025).
5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Конвенція Ради Європи від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 16.01.2025).
6. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
7. Рішення Конституційного Суду України від 26 червня 2013 року № 5-рп/2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v011p71012/paran17%22%20%5C1%20%22n17%22%20%5Ct%20%22_blank (дата звернення: 24.04.2025).
8. Селіванов О. Міжнародні стандарти виконання судових рішень і механізми їх імплементації в українську правову систему. *Право України*. 2024. № 9. С. 121–133. URL: <https://doi.org/10.33498/louu-2024-09-121> (дата звернення: 06.05.2025).
9. Сулейманова Р. Особливості виконання в Україні судових доручень іноземних судів. *Правове життя сучасної України: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 17 трав. 2019 р.)*. Одеса: ВД «Гельветика», 2019. Т. 2. С. 610–613. URL: <https://dSPACE.onua.edu.ua/server/api/core/bitstream>
10. Юнін О. С. Адміністративно-правовий механізм забезпечення примусового виконання судових рішень і рішень інших органів. *Право і суспільство*. 2024. № 3. С. 446–451. URL: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.3.68> (дата звернення: 05.05.2025).
11. Khobbi Y., Storozhuk I., Svoboda I., Kuzmenko S., Tymchyshyn A. Reforming Techniques to Combat Organized Crime in the Context in View of Securing Human Rights and Freedoms. *Cuestiones Politicas*. 2022. Vol. 40. № 73. URL: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4073.09> (дата звернення: 06.05.2025).
12. Suleimanova, S. Comparative Legal Analysis of the Role of Artificial Intelligence in Human Rights Protection: Prospects for Europe and the Middle East. *Pakistan Journal of Criminology*. 2024. Vol. 16. № 3. P. 907–922. URL: <https://www.pjcriminology.com/wp-content/uploads/2024/05/58-Comparative-Legal-Analysis-of-the-Role.pdf> (дата звернення: 10.05.2025).
13. Крупнова Л. В., Литвин Н. А. Визначення чинників, що негативно впливають на ефективність адміністративно-процедурної діяльності у сфері примусового виконання судових рішень. *Ірпінський юридичний часопис*. 2021. № 2(4). С. 57–67. URL: [https://doi.org/10.33244/2617-4154.2\(4\).2020.57-67](https://doi.org/10.33244/2617-4154.2(4).2020.57-67) (дата звернення: 16.01.2025).
14. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України 18.03.2004 № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 04.05.2025).

References

1. Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution> (data zvernennia: 05.05.2025).
2. Pro orhany ta osib, yaki zdiisniuiut prymusove vykonannia sudovykh rishen i rishen inshykh orhaniv: Zakon Ukrainy vid 02.06.2016 No 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text> (data zvernennia: 05.05.2025).
3. Tymchyshyn A. M. Istorychni peredumovy ta evoliutsiia pryntsyphu nezminiuvanosti suddiv. *Analitichno-porivnialne pravoznavstvo*. 2024. № 2. S. 805–809. URL: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.02.133> (data zvernennia: 01.05.2025).
4. Kazarian E. Osoblyvosti obstanovky vchynennia umysnoho vbyvstva z motyviv rasovoi natsionalnoi chy relihiinoi neterpymosti. *Pravovi zasoby zabezpechennia ta zakhystu prav liudyny: vitchyzniani ta zarubizhnyi dosvid: materialy mizhnar. nauk.- prakt. konf. naukovtsiv, molodykh vchenykh ta pravnykiv (m. Kyiv, 18 trav. 2023 r.)*. Kyiv, 2023. S. 163–165. URL: <https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/konferents-ya-18.05.2023.pdf#page=163> (data zvernennia: 24.04.2025).
5. Konventsiiia pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod: Konventsiiia Rady Yevropy vid 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (data zvernennia: 16.01.2025).
6. Pro vykonavche provadzhennia: Zakon Ukrainy vid 02.06.2016 № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text> (data zvernennia: 10.05.2025).
7. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy vid 26 chervnia 2013 roku № 5-rp/2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v011p71012/paran17%22%20%5C1%20%22n17%22%20%5Ct%20%22_blank (data zvernennia: 24.04.2025).

8. Selivanov O. Mizhnarodni standarty vykonannia sudovykh rishen i mekhanizmy ikh implementatsii v ukrainsku pravovu systemu. *Pravo Ukrainy*. 2024. № 9. S. 121–133. URL: <https://doi.org/10.33498/louu-2024-09-121> (data zvernennia: 06.05.2025).
9. Suleimanova R. Osoblyvosti vykonannia v Ukraini sudovykh doruchen inozemnykh sudiv. *Pravove zhyttia suchasnoi Ukrainy: mater. Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Odesa, 17 trav. 2019 r.)*. Odesa: VD «Helvetyka», 2019. T. 2. S. 610–613. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstream>
10. Iunin O. S. Administratyvno-pravovyi mekhanizm zabezpechennia prymusovoho vykonannia sudovykh rishen i rishen inshykh orhaniv. *Pravo i suspilstvo*. 2024. № 3. S. 446– 451. URL: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.3.68> (data zvernennia: 05.05.2025)
11. Khobbi Y., Storozhuk I., Svoboda I., Kuzmenko S., Tymchyshyn A. Reforming Techniques to Combat Organized Crime in the Context in View of Securing. Human Rights and Freedoms. *Cuestiones Políticas*. 2022. Vol. 40. № 73. URL: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4073.09> (data zvernennia: 06.05.2025).
12. Suleimanova, S. Comparative Legal Analysis of the Role of Artificial Intelligence in Human Rights Protection: Prospects for Europe and the Middle East. *Pakistan Journal of Criminology*. 2024. Vol. 16. № 3. P. 907–922. URL: <https://www.pjcriminology.com/wp-content/uploads/2024/05/58-Comparative-Legal-Analysis-of-the-Role.pdf> (data zvernennia: 10.05.2025).
13. Krupnova L. V., Lytvyn N. A. Vyznachennia chynnykiv, shcho nehatyvno vplyvaiut na efektyvnist administratyvno-protsedurnoi diialnosti u sferi prymusovoho vykonannia sudovykh rishen. *Irpinskyi yurydychnyi chasopys*. 2021. № 2(4). S. 57–67. URL: [https://doi.org/10.33244/2617-4154.2\(4\).2020.57-67](https://doi.org/10.33244/2617-4154.2(4).2020.57-67) (data zvernennia: 16.01.2025).
14. Tsyvilnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy vid 18.03.2004 № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (data zvernennia: 04.05.2025).

Скрибка І. Ю. Аналіз ефективності виконавчого провадження: теорія та практика

Забезпечення державою ефективного, ключове – реального, виконання рішень судів є тим індикатором, який свідчить про стан функціонування правової системи кожної держави, а діяльність з такого виконання можна вважати невід’ємною складовою правової держави. В Україні, беручи до уваги часте реформування профільного законодавства у сфері примусового виконання судових рішень, появу у 2016 році нового інституту у цій сфері – інституту приватного виконавця, проблематика з реалізації численних законодавчих ініціатив на практиці не втрачає своєї актуальності.

Недостатня ефективність виконання рішень судів є серйозною перепоною на шляху до відновлення порушених прав і свобод громадян, викликає у громадян скепсис і недовіру до правосуддя, ставить під загрозу стабільність і розвиток бізнес-середовища (інвестори й підприємства можуть почати уникати взаємодії з суб’єктами, які забезпечують примусове виконання, оскільки не впевнені у дієвому захисті своїх інтересів), неефективність виконання рішень може створювати правову невизначеність, коли люди не знають, які права у них є та чи можуть вони сподіватися на їх захист, що ускладнює вирішення спорів, затримки у виконанні судових рішень можуть призводити до додаткових державних витрат, пов’язаних із необхідністю повторного судового розгляду одних і тих самих спорів і залученням додаткових ресурсів. Окреслені наслідки красномовно свідчать про те, що ефективність виконання судових рішень є критично важливою для забезпечення справедливості та підтримання правопорядку в суспільстві.

Ключові слова: примусове виконання судових рішень, ефективність примусового виконання судових рішень, чинники ефективного примусового виконання, удосконалення системи примусового виконання, ключова стадія судового процесу, виконавча служба.

Skrybka I. Y. Analysis of the Efficiency of Enforcement Proceedings: Theory and Practice

Ensuring by the state of effective, and most importantly, real, enforcement of court decisions is an indicator that indicates the state of functioning of the legal system of each state, and activities for such enforcement can be considered an integral part of the rule of law.

In Ukraine, taking into account the fairly frequent reform of the profile legislation in the field of compulsory enforcement of court decisions, the emergence in 2016 of a new institute in this field – the institute of a private executor, the issue of implementing numerous legislative initiatives in practice does not lose its relevance.

Insufficient efficiency of enforcement of court decisions is a serious obstacle to the restoration of violated rights and freedoms of citizens, causes skepticism and distrust of justice among citizens, jeopardizes the stability and development of the business environment (investors and enterprises may begin to avoid interaction with entities that provide enforcement, since they are not sure of the effective protection of their interests). Inefficiency

of enforcement of decisions can create legal uncertainty when people do not know what rights they have and whether they can count on their protection, which, in turn, complicates the resolution of disputes; delays in the enforcement of court decisions can lead to additional costs for the state, associated with the need to re-trial the same disputes and attract additional resources. The outlined consequences eloquently indicate that the efficiency of enforcement of court decisions is critically important for ensuring justice and maintaining law and order in society as a whole.

Key words: enforcement of court decisions, effectiveness of enforcement of court decisions, factors of effective enforcement, improvement of the enforcement system, final stage of the judicial process, enforcement service.

DOI: 10.33663/2524-017X-2025-16-433-439